

VÁLASZTÁSOK: EGY IGAZÁN EURÓPAI TÖRTÉNET

Tíz választás, amely
megváltoztatta a világot

KIÁLLÍTÁS

HU

VÁLASZTÁSOK: EGY IGAZÁN EURÓPAI TÖRTÉNET

Tíz választás, amely
megváltoztatta a világot

KIÁLLÍTÁS

VÁLASZTÁSOK: egy igazán európai történet
Tíz választás, amely megváltoztatta a világot
Kiállítás

Munkatársak:

Martí Grau Segú, kurátora
Inês Nauwelaers, kurátorasszisztense
Debora Righetti, projektmenedzsere

Köszönettel tartozunk a következőknek:

Vladimir Čajkovac, Rocío del Casar Ximénez, Hans De Waegeneer, Christine Dupont, Óscar Fontao Regueira, Vasileios Galanakis, Yann Guillard, Clodagh Hourigan, Albrecht John, Philippe Le Guen, Nathalie Minten, Audrey Mottier, Elisabete Petim, Philippe Peyredieu du Charlat, Maria Teresa Pollastro, Véronique Recher, Frédéric Tadino, Jean-Baptiste Teresa, Josette Torres, Tatiana Tumashik és a Viollet-le-Duc Giumnázium (Villiers-Saint-Frédéric, Franciaország).

Az Európai Parlamenten belül az Európai Történelem Háza (Jean Monnet-ház) és a Parlamentárium közös projektje.

Borítókép: Az 1984-es európai választások Franciaországban.

© Európai Unió

Tartalomjegyzék

A kiállítás célja	7
Bevezetés	8
<i>A demokrácia kibontakozása az európai történelemben</i>	8
<i>Az európai egység és a közvetlenül megválasztott Európai Parlament megálmódói</i>	10
Tíz választás, amely megváltoztatta a világot	13
1979	
Két alapító anya a közvetlenül megválasztott Európai Parlament első munkanapján	14
1984	
Újabb választások és az Európai Parlament hatásköreinek kibővítése	16
1989	
Az unió hidegháborút követő átalakulása: sorsdöntő év a választások történetében	18
1994	
Épülőben a Maastrichti Szerződés új Európája	20
1999	
Íme az euró!	22
2004	
Az „ösröbbanásszerű” bővítést követően együtt szavaz egész Európa	24
2009	
A pénzügyi válság árnyékában	26
2014	
A Bizottság elnökét immár a Lisszaboni Szerződés új rendelkezései alapján nevezik ki	28
2019	
Ismét többen a szavazófülkékben	30
2024	
A következő választás: fordulat a láthatáron?	33

A kiállítás célja

2024 júniusában az Európai Unió valamennyi tagállamának polgárai újfent az urnákhoz járulhatnak, hogy eldöntsék, kik képviseljék őket az Európai Parlamentben.

Ez lesz a tizedik ilyen alkalom az 1979-es első közvetlen európai parlamenti választások óta. Jó lehetőség arra, hogy végigtekintsünk a nemzetek feletti európai demokrácia 45 évén, a demokratikus részvétel kezdeteitől a valódi európai politikai egység fokozatos kiépítéséig.

Ez az időutazás nem csak arra lehetőség, hogy megismerkedjünk a korábbi választásokkal és azok kontextusával, de ismerve a történelmet júniusban felkészültebben járulhatunk majd a szavazóurnákhoz. A demokrácia nélkülözhetetlen, a szavazók véleménye megkerülhetetlen!

Bevezetés

A demokrácia kibontakozása az európai történelemben

Európa nagy utat tett meg, ami a demokrácia fejlődését illeti. Sokan úgy gondolják, hogy a demokrácia gyökerei az ókori Athénig nyúlnak vissza. Mások szerint a mai szabadságjogok alapvetően különböznek az akkoriaktól, mert a társadalom egészét megilletik, nem csak egy részét. Míg az ókoriak demokráciafelfogásában nem jelentett ellentmondást, hogy az emberek bizonyos csoportjait megfoszák szavazati joguktól, a felvilágosodás gondolkodói a demokrácia inkluzivitására helyezték a hangsúlyt.

Az elgondolás jó volt, de sok esetben sajnos megrekedt az elmélet szintjén. A 18. század vége óta a demokrácia fejlődése olyan fontos törekvésekkel fonódott össze, mint a rabszolgaság eltörlése és a polgári jogok nőkre való kiterjesztése, melyek a nagyobb társadalmi egyenlőség megvalósítását szolgálták. A 19. században a bimbózó demokratikus legitimitás gyakran az autokráciával párhuzamosan volt kénytelen működni. Noha az autokratikus rezsimok közötti többoldalú kapcsolatok rendszere több ízben is lehetővé tette a nemzetek közötti tartós békét (vö.: 1648-os vesztfáliai béke, 1713-as utrechti békeszerződések, 1815-ös bécsi kongresszus), végső soron minden alkalommal kompromisszumot jelentett a polgári szabadságjogokért folytatott küzdelem szempontjából, amit jól példáz az 1815-ös bécsi kongresszus utáni elnyomás is. A 19. század folyamán a nemzetközi jog kodifikálása és a több országra kiterjedő, stabil nemzetközi szervezetek létrehozása megteremtette a feltételeket a demokratikus normák nemzetközi elterjedéséhez, amelyeket néhány ország a határain belül próbajelleggel már alkalmazott. A világ készen állt a paradigmaváltásra, hogy nemzetközi viszonylatban is a demokratikus értékek vegyék át a vezető szerepet. Sajnos Európának újabb háborún (első világháború) kellett átesnie ahhoz, hogy a következményekből okulva országainak többsége végre a demokrácia útját válassza.

Ma már szinte közhely, hogy általános választójog nélkül nincs demokratikus választás. Európában először a 20. század elején tartottak az általános választójogon alapuló választásokat, főként skandináv és más észak-európai országokban. Európa egyes más országaiban a nőknek még sokáig kellett várniuk arra, hogy szavazhassanak: Spanyolországban és Törökországban az 1930-as évekig, Svájcban pedig egészen az 1970-es évekig. Alighogy beköszöntött a liberális demokrácia fénykora, máris komoly ellenfélre talált: a náciizmus és a sztálinizmus éppen az egyéni

Finn nő szavaz az 1907-es parlamenti választásokon.
© Közkinés

szabadságjogok terjedésének kritizálásából kovácsolt politikai tőkét. A demokratikus választások hosszú fejlődése egyben annak a története is, hogy azok hogyan kapcsolódtak össze a fontos társadalmi kérdésekkel: a nők jogaival, a jogfosztottak ügyével, és – különösen a második világháború után és az európai egység megálmodóinak köszönhetően – a nemzetközi béke előmozdításával.

Az európai egység és a közvetlenül megválasztott Európai Parlament megálmodói

A második világháború után elterjedt az a vélekedés, hogy a béke és a demokrácia összeomlásának egyik fő oka az volt, hogy a két világháború közötti időszakban nem sikerült megteremteni az egységet Európában. A Schuman-nyilatkozatként elhíresült Monnet-terv 1950-es megszövegezése során Jean Monnet megtalálta a módját, hogy összekovácsolja a béke, a demokrácia és az európai egység hármasságát. Lefektette a technokratikus kormányzású Európa alapjait, a következő évtizedekben pedig fáradhatatlanul tovább dolgozott az európai intézmények demokratizálásán, és közvetlen európai parlamenti választásokat sürgetett.

E munka elsősorban az Európai Egyesült Államok Akcióbizottságán keresztül zajlott. Így aztán a béke ügye megszülte a világ legmesszebbre tekintő demokratikus projektjét: a nemzetek feletti európai választásokat. Kontinensünk sorsát 1979 óta a polgárok által közvetlenül megválasztott demokratikus testület, az Európai Parlament irányítja, miközben intézményi hatásköre folyamatosan bővül.

Az európai alapító atyák – sok egyéb mellett – kezdettől fogva azon dolgoztak vállvetve, hogy az európai egységprojektnek parlamenti keretet adjanak. 1952-ben a Monnet-val szoros együttműködésben munkálkodó Paul-Henri Spaak volt belga miniszterelnök lett az Európai Szén- és Acélközösség Közgyűlésének első elnöke, akit 1954-ben Alcide De Gasperi egykori olasz miniszterelnök követett. A Közgyűlést mindhárman arra használták, hogy kihangsúlyozzák a kialakulóban lévő európai intézményi struktúra nemzetek feletti jellegét.

1958-ban két további európai közösség jött létre: az Európai Gazdasági Közösség és az Euratom. A mindhárom Közösség képviselőjében eljáró új testület, az Európai Parlamenti Közgyűlés első elnöke az a (korábban francia külügyminiszter és miniszterelnök) Robert Schuman lett, aki Monnet egyesült Európára vonatkozó tervének nyilvános arca volt, és híres nyilatkozatában a világ nyilvánossága elé tárta a tervet.

Robert Schuman az Európai Parlamenti Közgyűlésben, a Schuman-nyilatkozat 10. évfordulóján. 1960. május 10.

© Európai Unió

Tíz választás, amely megváltoztatta a világot

1979

Két alapító anya a közvetlenül megválasztott Európai Parlament első munkanapján

Az első közvetlen európai választás hosszú küzdelem eredménye. Az 1970-es évek közepén az európai egység szépen haladt előre: megtörtént az Európai Közösség első bővítése, kezdetét vette az európai monetáris együttműködés, és létrejött az Európai Tanács. Nagy pillanat volt ez egy olyan alapító atya számára, mint Jean Monnet. Az első közvetlen európai választások után végre letehetette a tollat és nyugdíjba vonulhatott, bízva abban, hogy a demokratikusan megválasztott vezetők új generációja ott folytatja majd a munkát, ahol ő abbahagyta.

1979 júniusában a kilenc tagállam polgárai célba vették a szavazóhelyiségeket, hogy leadják szavazatukat. A választási kampány nyomán – a plakátokon, a televíziós reklámokban és a promóciós tárgyakon – új képi világ bontakozott ki, amely a közös döntéshozatal mozzanatát igyekezett kidomborítani. A részvételi arány 62% körül volt.

Az újonnan megalakult Ház első munkanapján két nő osztozott a kormányúdon. Az ülés megnyitásakor a legidősebb képviselő, Louise Weiss elnökölt, aki a húszas évek óta az európai egység szószólója volt és a nők jogaiért kampányolt, és akinek a megválasztása mindkét fronton megkoronázta a karrierjét. Az alakuló ülés másnapján átadta az elnökséget az európai törvényhozás első demokratikusan megválasztott elnökének, Simone Veilnek, a holokauszt túlélőnek és volt francia miniszternek, aki a nők reprodukív jogainak élharcosa volt. Az ötvenes évek alapító atyái után Európát immár alapító anyái vezették!

A parlamenti ciklus második felében, 1982-től a Parlament elnöki tisztét a holland Piet Dankert töltötte be.

Louise Weiss Simone Veilt, az Európai Parlament frissen megválasztott elnökét köszönti. 1979. július 17.
© Európai Unió

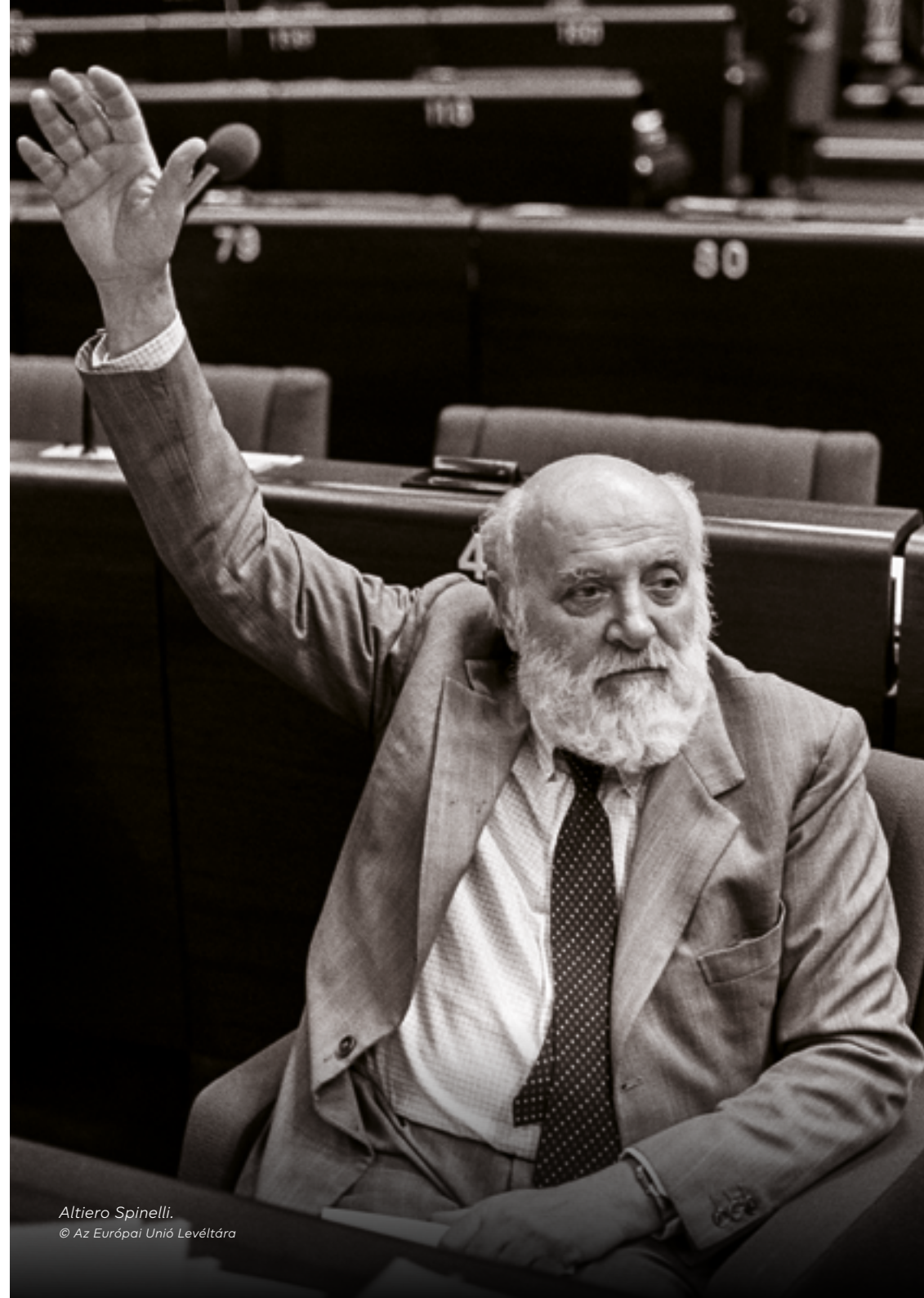
1984

Újabb választások és az Európai Parlament hatásköreinek kibővítése

Az első választások után az Európai Parlament az újonnan megszerzett demokratikus legitimitása ellenére még mindig csak korlátozott hatáskörrel bírt. Sokan elégedetlenek voltak ezzel a helyzettel, és több szókimondó képviselő követelte, hogy ha nem jogszabály útján, akkor a gyakorlatban szerezzenek nagyobb súlyt a testületnek. Költségvetési hatásköreinek bővítése például egyre több szakpolitikai területen vált a befolyásolás eszközévé. Az efféle politikai megoldások egyik bajnoka Altiero Spinelli volt, aki az 1940-es évek óta az európai egységért küzdött.

1941-ben, miközben Ventotene szigetén börtönbüntetését töltötte, Spinelli a fasizmus néhány másik ellenzőjével együtt a föderális Európát támogató kiáltványt írt. A körülöttük tomboló háborút elnézve világos volt számukra, hogy a nemzetek a háború után nem rendeződhetnek vissza korábbi rendszerükbe. Később Spinelli európai biztos lett, 1979-ben pedig jelöltként indult az európai parlamenti választásokon. A Crocodile Club vezetőjeként (amely arról a strasbourgji étteremről kapta a nevét, ahol tagjai összegyűltek) Spinelli előterjesztette az Európai Egyesült Államok létrehozásáról szóló szerződés tervezetét, egy föderalista szemléletű szöveget, amelyet az Európai Parlament 1984 februárjában el is fogadott. A közelgő választásoknak így politikai szempontból hatalmas volt a tétje.

Ez volt egyúttal az első olyan európai választás, amelyen Görögország teljes jogú tagként részt vett. 59%-os részvételi arány mellett a francia Pierre Pflimlint választották meg az intézmény elnökévé, és ezzel ő lett az Európai Parlament első olyan elnöke, aki korábban valamelyik tagország miniszterelnöke volt. 1987-től az Egyesült Királyságból származó Charles Henry Plumb követte az elnöki székben. Spanyolország és Portugália a parlamenti ciklus félidejében csatlakozott az Európai Közösséghez, így az ő esetükben 1987-ben részleges választásokat irányoztak elő. A tagállamok ugyan végül nem támogatták az Európai Egyesült Államokat létrehozó szerződés tervezetét, a szöveg megnyitotta az utat az olyan későbbi korszakalkotó események előtt, mint az Európai Egységes Okmány jóváhagyása és végső soron az Európai Unió létrehozása.

Altiero Spinelli.
© Az Európai Unió Levéltára

1989

Az unió hidegháborút követő átalakulása: sorsdöntő év a választások történetében

Az 1989-es választásokra a közelmúlt történelmének egyik legfontosabb évében került sor. A hidegháború négy évtizede után, amelyet a Kelet és a Nyugat világszintű szembenállása jellemezett, a Szovjetunió vezetete keleti blokk felbomlott, a közép- és kelet-európai országok pedig nagy léptekkel elindultak a pluralista demokrácia felé. Ami az Európai Közösséget illeti, Jacques Delors korábbi francia miniszter vezetése alatt, aki 1985-ben az Európai Bizottság elnöke lett, példátlan átalakulási folyamat vette kezdetét.

Delors-nak sikerült a részben Spinelli Európai Egyesült Államokra irányuló szerződéstervezetén alapuló Egységes Európai Okmányt elfogadtatnia a tagállamokkal, amely döntő lépés volt egy olyan Európai Unió felé, amelynek hatásköre számos szakpolitikai területre kiterjedt. A harmadik európai választásra tehát az ezzel az új politikai entitással kapcsolatos várakozásnak a légkörében került sor, amely a külkapcsolatok terén teljes értékű nemzetközi szereplővé vált, határain belül pedig addig sosem látott integráció valósult meg. Az újabb szerződésre irányuló tárgyalásokat megelőző választásokon a részvétel mintegy 58%-os volt.

Az új parlament a spanyol Enrique Barónt választotta meg elnökének, a ciklus második felére pedig 1992-ben a német Egon Klepsch vette át a Ház elnöki tisztét. Az új képviselő-testület olyan mélyreható történelmi változások közepette végezte a munkáját, mint a berlini fal leomlása és a német újraegyesítés, miközben a Közösség nagy összegeket fordított a közép- és kelet-európai országok demokratikus átalakulásának támogatására. A Parlamentnek meghatározó szerepe volt abban, hogy az Európai Unióról szóló szerződés (más néven Maastrichti Szerződés) szövegében és a ratifikálás folyamatában nagyobb hangsúlyt kapott az integráció. Új Európa született!

**ELEZIONI EUROPEE
18 GIUGNO 1989**

**IL PARLAMENTO EUROPEO
LA NOSTRA VOCE
IN EUROPA**

PARLAMENTO EUROPEO Ufficio d'informazione per l'Italia - Via IV Novembre, 149 - 00187 ROMA - Tel. 6790007-6790102

1994

Épülőben a Maastrichti Szerződés új Európája

Körülbelül egy évvel az után, hogy hatályba lépett az Európai Uniót létrehozó Maastrichti Szerződés, az európai polgárokat ismét szavazni hívták. Az új hatáskörmegosztásnak megfelelően az Európai Parlament lényegesen nagyobb súlyra tett szert a döntéshozatalban, és a Miniszterek Tanácsával egyenrangú társjogalkotó lett. Ekkortól az európai architektúra hajtóerejét jelentő fontos új projektek – mint a tervezett keleti és déli bővítés és az egységes valuta – is az Európai Parlament képviselői általi demokratikus döntéshozatal és nyilvános ellenőrzés tárgyát képezték.

A választások az eldöntendő kérdések horderejének megfelelő hangulatban teltek (bővítés – jó, de mekkora?), a kampány kialakításában tehát fontos szempont volt a polgárok kétségeinek elosztatása (tényleg jó ötlet a közös valuta?). Új politikákat kellett indítani vagy a meglévőknek új lendületet adni, például a regionális politikának, amelyek a kontinens új összekapcsolódását a gyakorlatban megtestesítő infrastruktúrákat finanszírozta.

A részvételi arány 57% körüli volt. Az Európai Parlament 1994-ben a német Klaus Hänscht választotta meg elnökéül, az 1997-ben kezdődő második ciklusra pedig a spanyol José María Gil-Robles. 1995. január 1-jén a tizenkét tagú EU további három taggal bővült. Ausztria, Svédország és Finnország 1995-ben és 1996-ban részleges választásokon választotta meg képviselőit. Ezek az újonnan megválasztott képviselők az el nem köteleződés hagyományán, valamint magas szintű szociális és környezetvédelmi normákon nevelkedtek. Mindeközben pedig a világ is más szemmel tekintett Európára, az Óvilágban ugyanis egy optimizmustól duzzadó új narratíva hódított, és úgy tűnt, az európai modell jobban teljesít majd a régi hidegháborús felek rendszereinél.

Európai választások Brüsszelben 1994. június 12-én.
© Európai Unió

1999

Íme az euró!

Az egységes valuta bevezetésének folyamata kézzel fogható eredménnyel kecsegtetett euróbankjegyek és -érmék formájában. Az „ősrobbanásszerű” bővítés is jó úton haladt: 1998-ban megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások a tizenkét tagjelölt országgal. A 20. század utolsó európai választásakor az EU fontos politikai választút előtt állt, így a szavazás kimenetele messzemenő következményekkel járt.

Az európai integráció közel fél évszázada és a hidegháború vége óta eltelt egy évtized alapján a béke garantálnak tűnt, ám a koszovói konfliktus a jugoszláv háborúhoz hasonlóan fájdalmas mementója volt, hogy mennyire nem magától értetődő. Ahhoz, hogy a kontinens stabil maradjon, láthatóan határozottabb európai külpolitikára volt szükség. Az elkövetkező parlamenti ciklusban (2001-ben) a tagállamok aláírták a Nizzai Szerződést, amely mind az 1992-es Maastrichti Szerződést, mind az 1957-es Római Szerződést módosította, és részben a kibővített tagságra való felkészülést szolgálta.

A választások részvételi aránya 58% volt. Az Európai Parlament elnökévé 1999-ben a francia politikust, Nicole Fontaine-t választották meg, akinek a helyét a ciklus második felére az ír politikus, Pat Cox vette át 2002-ben. 2002. január 1-jén forgalomba került az euró, és konvent jött létre egy európai alkotmány megszövegezésére. Az EU ugyanakkor komoly kihívásokkal nézett szembe a világban betöltött szerepével kapcsolatban. A 2001. szeptember 11-i New York-i és washingtoni merényletek után a terrorizmus elleni harc került a napirend élére. Irak USA általi megszállása megosztotta az uniós országokat. Az Egyesült Államok mellett, illetve ellen állást foglaltak egyesek nemes egyszerűséggel „rég Európaként” és „új Európaként” emlegették.

Információs pult az 1999. júniusi európai választások népszerűsítésére.
© Európai Unió

2004

Az „ősrobbanásszerű” bővítést követően együtt szavaz egész Európa

Az iraki háború miatt két táborra szakadt európai országokat újra közös ügy mögé kellett felsorakoztatni, amihez kiváló alkalomnak bizonyult az EU addigi legjelentősebb bővítése. Több mint fél évszázadnyi mély és megkövesedett kettéosztottság után 2004-ben a kontinens két fele készen állt az újraegyesülésre. Tíz új tagállam csatlakozott a klubhoz: nyolc Közép- és Kelet-Európából (Cseh Köztársaság, Észtország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia), kettő pedig Dél-Európából (Ciprus és Málta). Polgáraik már szavazhattak is a még ugyanebben az évben tartott európai választásokon. Két ország (Bulgária és Románia) később, 2007-ben csatlakozott az Unióhoz.

E választáson a részvételi arány 46% közelében volt. 2004-ben a spanyol Josep Borrell lett az Európai Parlament elnöke, akit a ciklus második felében a német Hans-Gert Pöttering követett. A közhangulat általában Európa-párti volt, de az eufória nem tartott sokáig, az Unió egén ugyanis egyre gyűltek a felhők. 2005-ben mind a holland, mind a francia polgárok nemet mondtak az európai alkotmányról szóló szerződéstervezetről tartott népszavazáson, amely nagy lépést jelentett volna a föderalista Európa irányába. Egyes országokon a „bővítési fásultság” jelei kezdtek mutatkozni. Gondolták: annyi mindenben kellett változtatni... biztos megér ennyit Európa?

Mindennek ellenére nem veszett kárba az új Európa létrehozásába fektetett összes energia. Az alkotmányszerződés elvetése további gondolkodásra adott alkalmat, hogy merre érdemes továbbhaladni. A Pöttering elnök által 2007 márciusában aláírt berlini nyilatkozattal – még időben a következő választások előtt – sikerült átmenteni az alkotmányszerződés több rendelkezését a majdani Lisszaboni Szerződés (korábbi nevén: reformszerződés) szövegébe.

A Bővítés Napja: érkeznek az új zászlók. Brüsszel, 2004. május 1.
© Európai Unió

2009

A pénzügyi válság árnyékában

Amikor a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jén hatályba lépett, már lezajlottak az újabb választások, a világgazdaságot pedig bénító válság sújtotta, ami súlyos pénzügyi, társadalmi és politikai következményekkel járt. A választói döntéseket ezúttal inkább a félelem vezérelte, és a politikai szereplők egyik legfontosabb feladata e félelmek eloszlása lett.

De nem csak rossz dolgok történtek. 2008-ban Barack Obamát választották meg az Amerikai Egyesült Államok elnökévé, ami új korszakot jelentett a transzatlanti kapcsolatokban. Mindenhol az ipari termelés *kizöldítéséről* lehetett hallani. A kérdés csak az volt, vajon ez elég lesz-e.

A 2009-es európai választásokon a részvételi arány 43% volt. A Ház Jerzy Buzek korábbi lengyel miniszterelnököt választotta meg elnökéül. Ő volt az első kelet-közép-európai ezen a poszton. 2012-től a német Martin Schulz töltötte be a tisztséget.

2010-ben Görögország kilátásba helyezett fizetéképtelensége államadósság-válságot idézett elő Európában, Írország pénzügyi válsága pedig az adósság továbbgyűrűzése miatt több tagállamban hosszú időre súlyos pénzügyi állapotokat teremtett. Az Unió szomszédságában több helyen elszabadultak az indulatok: 2011-ben fellángolt a 2010-ben elkezdődött arab tavasz, és kezdetét vette a szíriai polgárháború. 2013-ban megkezdődtek az Euromajdan tüntetések Kijevben, majd 2014-ben Oroszország annektálta a Krím félszigetet, és háború robbant ki a Donyec-medencében.

Európai választási hirdetés. Marseille, Franciaország, 2009.
© Európai Unió

2014

A Bizottság elnökét immár a Lisszaboni Szerződés új rendelkezései alapján nevezik ki

A 2014-es választásokon mutatkozott be a *csúcsteljesítmény* rendszere, melynek értelmében az európai politikai pártok még a választások előtt kijelölik azt a személyt, akiből – ha az adott párt többséget szerez – az Európai Bizottság elnöke válhat. Így a választóknak az európai választáson leadott szavazatukkal közvetlen ráhatásuk lett az európai végrehajtó csúcsszerv vezetőjének a kiválasztására. Erre a lehetőségre sokan úgy tekintettek, mint az európai parlamenti választások további európaizálására.

Az Európai Parlament e jogkörét az Európai Bizottság elnökének kijelölésére a Lisszaboni Szerződés szentesítette. Az első így kinevezett bizottsági elnök Jean-Claude Juncker volt. A választási részvétel 43% körül alakult. Martin Schulzot, aki 2012 óta az Európai Parlament elnöke volt, 2014-ben újraválasztották a következő ciklus első felére. Ő lett az Európai Parlament első újraválasztott elnöke. Tőle 2017-ben Antonio Tajani vette át a stafétát.

Az európai parlamenti képviselőknek a teljes ciklus során nagyszabású változásokkal kellett szembenézniük mind belföldön, mind külföldön. 2016 derekán a brit állampolgárok többsége váratlanul úgy döntött, hogy nem akarnak többé az Európai Unió része lenni. Néhány tagállam kormányát figyelmeztetni kellett, hogy elindultak az illiberális demokráciává válás útján. Donald Trump amerikai elnökké választása 2016-ban feszültségekhez vezetett az EU és az Egyesült Államok közötti kapcsolatokban.

Eurovíziós vita 2014-ben az Európai Bizottság elnökjelöltjei között.
© Európai Unió

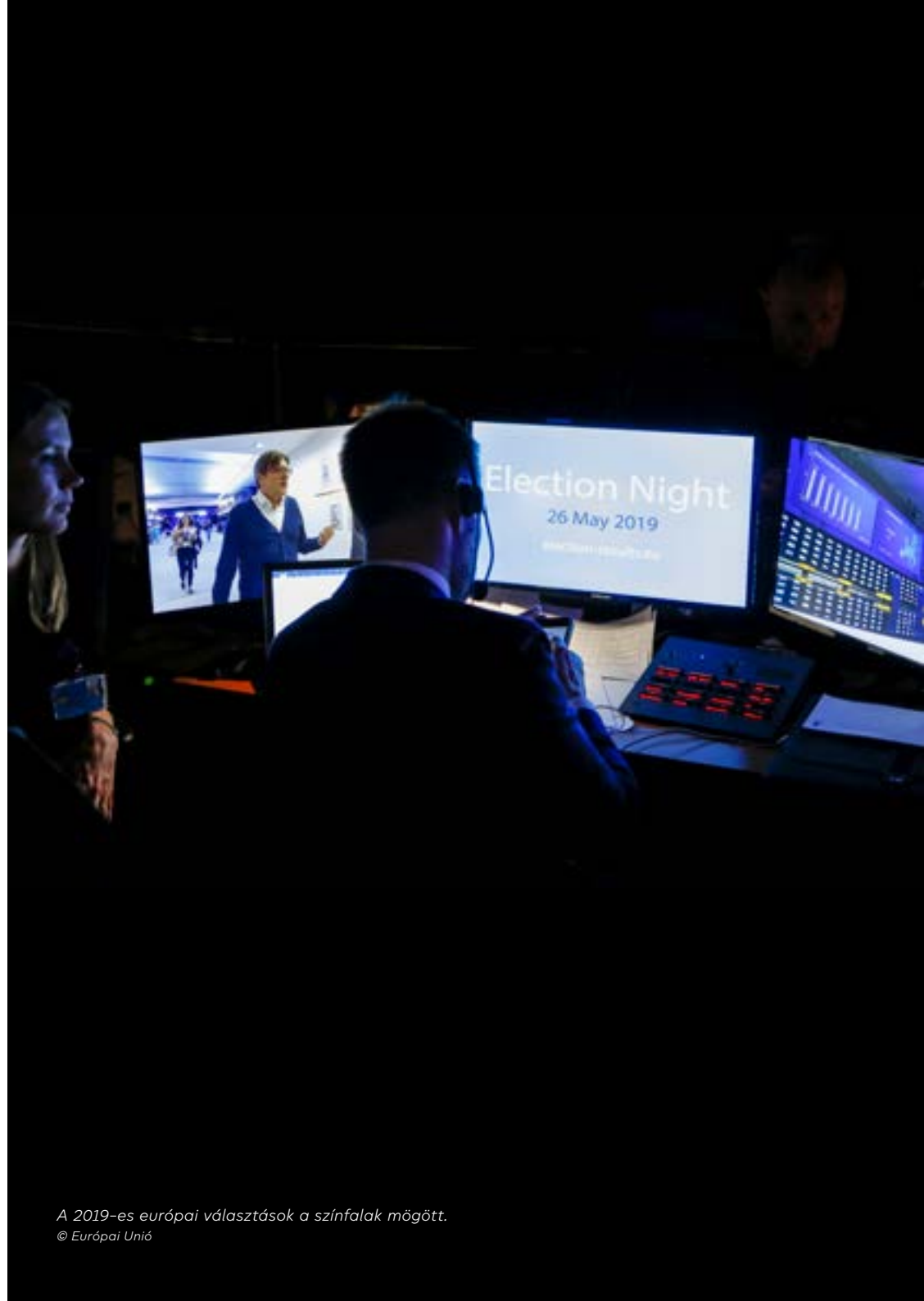
2019

Ismét többen a szavazófülkékben

A 2019-es választásokon a részvételi arány 51% volt. A legelső, 1979-es választások óta ez volt az első alkalom, hogy a részvétel növekedett. Egyúttal ez volt minden idők legnagyobb transznacionális választása. Az Európai Parlament elnöke David Sassoli lett, akit 2022 januárjában Roberta Metsola, a Parlament eddigi legfiatalabb elnöke követett a sorban.

A választások előtt a legtöbb európai politikai párt ismét csúcsjelöltet állított az Európai Bizottság elnöki posztjára. Az Európai Tanács később Ursula von der Leyent javasolta a Parlamentnek, aki nem szerepelt a csúcsjelöltek között. A Parlament végül – ellenőrzési jogkörének részeként – őt választotta meg a Bizottság elnökének.

Tekintve, hogy a környezet világszerte továbbra is a gyors romlás riasztó jeleit mutatta, a 2019-es választások tematikájában előkelő helyen szerepelt az éghajlatvédelem. A ciklus során az Egyesült Királyság kilépett az Európai Unióból, 2020-ban pedig kitört a Covid19-világjárvány. Az európai intézmények úgy döntöttek, hogy az előretekintés jegyében 2021-től kezdődően megrendezik az Európa jövőjéről szóló konferenciát. 2022-ben Oroszország megtámadta Ukrajnát.

A 2019-es európai választások a színpalak mögött.
© Európai Unió

2024

A következő választás: fordulat a láthatáron?

Amint az a fenti idővonal állomásaiból is kitűnik, az adott időszak nagy politikai kérdései és vitái megjelentek az éppen aktuális választások tematikájában is.

Az európai választások fontos mérföldkövek voltak egy valóban európai politikai entitás kialakításának folyamatában, és mindenkor hűen tükrözték a politikai arénában folyó küzdelmeket és a közvéleményt leginkább foglalkoztató kérdéseket.

Erre gondolva mit tartogat vajon a 2024-es európai választás? Önön is múlik!

An aerial, high-angle photograph of a massive crowd of people, likely at a public event or protest. The individuals are densely packed and appear to be moving in various directions. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day, with shadows cast on the ground. The crowd is diverse in age and appearance, filling most of the frame.

together.eu

**TOGETHER FOR
DEMOCRACY**